

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ГРАДИШКА
ГРАДОНАЧЕЛНИК

Улица Видовданска 1А, 78400 Градишка, Република Српска
Тел.: ++ 387 51 810 300, Факс: ++ 387 51 814 689, Веб сајт: www.gradgradiska.com

**УПУТСТВО ЗА СРЕДЊОРОЧНО ПЛАНИРАЊЕ РАДА ГРАДА
ГРАДИШКА ЗА ПЕРИОД 2026-2028. ГОДИНЕ**

Градишка, фебруар 2025. године

Увод

Упутство за средњорочно планирање рада Града Грађишка, за период 2026-2028. године (у даљем тексту: Упутство), доноси се у складу са чланом 18. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник РС“, број 63/21) и чланом 8. Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник РС“, број 8/22).

Овим Упутством дају се правци развоја и усмјерење Градској управи града Грађишка за планирање рада у наредне три године, односно креирање Средњорочног плана рада Града Грађишка, за период 2026-2028. године, који подразумијева:

- Инвестициону одлуку Града;
- Оријентацију и будуће правце дјеловања;
- Задатке Градоначелника и градске управе;
- Основ сарадње са вишим нивоима власти;
- Оквир сарадње са домаћим и страним донаторима;
- Путоказ свим носиоцима развоја на подручју локалне заједнице.

Стратешки правци који проистичу из Стратегије развоја

Тренутно важећа Стратегија развоја града Грађишка за период 2021-2027. године (у даљем тексту Стратегија развоја), коју је Скупштина града Грађишка усвојила у 2018. години, а 2022. године је усагласила са Законом, о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник РС“, број 63/21), представља кључни, односно базни документ за будућа усмјерења и развојне правце у свим сегментима дјеловања доносиоца одлука на територији града Грађишка.

Приликом израде Стратегије развоја, као полазна основа урађен је ситуациони анализа којом су прикупљени релевантни подаци из различитих развојних перспектива (економске, друштвене, еколошке, институционалне и др.). Сагледани су кључни природни ресури и компаративне предности како би се што ефикасније искористиле постојеће снаге и развојне шансе, те дефинисали следећи стратешки фокуси:

- **Јачање конкурентности и квалитетније запошљавање у привреди;**
- **Доступност, квалитет и дјелотворност јавних услуга и мјера подршке за циљне групе, а посебно: млади, старије становништво и сеоско становништво;**
- **Спречавање штетних посљедица од природних непогода и смањење загађења.**

Један од најважнијих предуслова, који Грађици олакшава економско, едукацијско и еколошко приближавање сличним локалним заједницама у Европској унији, чини географски положај града. У погледу економског развоја, то значи да географска близина треба да буде искоришћена за јачање веза грађишких фирми са партнерима из земље и иностранства, тако да те интеракције воде стварању веће додатне вриједности, веће запослености и бољих радних мјеста на територији Града Грађишка. То неће бити могуће уколико истовремено не дође и до едукацијског приближавања, тако да ниво образовања и квалитет понуде радне снаге буде такав да може да одговори изазовима развоја и потребама инвеститора у времену економије знања,

дигитализације, интернета и растућег привредног умрежавања, уз очување и надоградњу културно-историјског идентитета и природне средине овог подручја. У складу са наведеним утврђена визија развоја гласи:

Градишака 2030. године: од географске до економске, едукацијске и еколошке близине Европске уније
Г+ЗЕ

На основу одређених стратешких фокуса, с једне стране, и дугорочне визије развоја, с друге стране, дефинисани су следећи стратешки циљеви и приоритети:

Стратешки циљ 1. Повећана запосленост и додатна вриједност у привреди Градишке, јачањем њене конкурентности и повезаност са фирмама из земље и иностранства;

Приоритет 1.1.: Повећана конкурентност Градишке привреде, пуним кориштењем локацијских и инфраструктурних погодности, служи као примјер осталим ЈЛС у РС / БиХ

Приоритет 1.2.: Остварене нове инвестиције које омогућују оптимално кориштење расположивих прерађивачких, пољопривредних, туристичких и осталих ресурса Градишке

Приоритет 1.3.: Унапређен квалитет радне снаге иде у сусрет потребама растуће привреде омогућујући веће и квалитетније запошљавање у приватном сектору

Стратешки циљ 2. Побољшан квалитет живота за становништво Градишке, унапређивањем постојећих и стварањем нових јавних услуга, посебно за младе и старије особе;

Приоритет 2.1.: Осигурати квалитетније образовне, културне и спортске садржаје у складу са потребама младих образованих људи, посебно младих породица, на подручју Града

Приоритет 2.2.: Обезбиједити квалитетне социјалне и здравствене услуге за све становнике, посебно за старију популацију и лица у стању социјалне потребе

Приоритет 2.3.: Унаприједити друштвене садржаје и јавне услуге

Стратешки циљ 3. Унапређена заштита животне средине и заштита од непогода.

Приоритет 3.1.: Унапређење система заштите и спашавања од природних непогода и других несрећа

Приоритет 3.2.: Унаприједена заштита животне средине од загађења и девастације

Приоритет 3.3.: Унапређење енергетске ефикасности

У оквиру сва три стратешка циља и њихових приоритета утврђене су мјере, као повезница између стратешког и оперативног планирања. У опису мјера разрађене су активности и пројекти, који представљају основу за израду средњорочног и годишњег плана рада, као и буџета града Градишака. Мјерама су предвиђени и кључни стратешки пројекти, као интервенције од великог значаја за остварење стратешких циљева, а они су:

-Изградња новог моста на ријеци Сави је од стратешког значаја за град Градишку, као и за простор читаве Републике Српске. Пошто Градишака нема посебне ингеренције по овом питању, овај пројекат је изостављен са листе, што никако не умањује његов значај. Слична ситуација је и са успостављањем новог царинског терминална.

-У новом Просторном плану Републике Српске, предвиђена је изградња лука на ријеци Сави у Градишци. С обзиром да је за пуно ефектирање локацијских, саобраћајних, транспортних и логистичких потенцијала Градишке потребна и жељезничка комуникација, важно је размотрити могућност да Просторни план Републике Српске предвиди и изградњу жељезничке пруге.

У оквиру Стратешког циља 1. утврђени су кључни стратешки пројекти:

1. Инфраструктурно опремање Слободне економске зоне Градишака (Нова Топола и Лиман)
2. Успостављање и инфраструктурно опремање пословне зоне „Обилазница“

У оквиру Стратешког циља 2. кључни стратешки пројекти су:

1. Развој водоводног система Градишке на ширем подручју Нове Тополе – „Градишака југ“
2. Пројекат Српска варош
3. Пројекат Тријумфална капија на улазу у град
4. Дигитализација Градске управе и услуга према грађанима и привредницима

У оквиру Стратешког циља 3. кључни стратешки пројекти су:

1. Рехабилитација постојеће, изградња нове канализационе мреже са градским постројењем за пречишћавање отпадних вода
2. Модернизација система даљинског гријања у Граду Градишака.

• Поред мјера и пројекта, постоји и низ континуираних активности, важних за успешну имплементацију Стратегије, које су у надлежности Града и његових институција. Тако успостављање инфо-центра за инвеститоре и промоција инвестиционих капацитета локалне заједнице уз активно повезивање дијаспоре представљају активности Градске управе у вези са имплементацијом мјере - подршка предузетницима, привредницима и инвеститорима.

• Надаље, подршка унапређењу постојећих и развоју нових производа и оспособљавање и преквалификација лица за потребе локалне привреде представљају активности јединице локалне самоуправе за подршку привредним субјектима, које ће бити организована у оквиру Одјељења за развој и међународне пројекте и Развојне агенције Градишака. Ове активности ће се имплементирати кроз сарадњу Града Градишака са свим релевантним институцијама и заинтересованим предузетницима и другим организацијама.

• Развој људских ресурса према потребама привреде је изузетно важан за град и исти представљају редовне послове градских органа и не захтијевају додатну алокацију средстава, иако стварају изузетно повољне ефekte, прије свега:

- Повећање компетенција радне снаге у складу са потребама тржишта рада - унапређење образовног система, измене наставних планова и програма, оспособљавање кадрова и сл.
- Обука градских кадрова за бављење локалним економским развојем - унапређење пословног окружења, привлачење инвестиција, припрема и реализација пројекта, промоција града и сл.

Стратешки оквир, односно стратешки документи са којима су усаглашени стратешки циљеви, приоритети и мјере из Стратегије развоја града Градишака су:

- Програм економских реформи Владе Републике Српске за период 2025-2027. године,

- Оквир за реализацију циљева одрживог развоја у Босни и Херцеговини (SDG оквир),
- Стратегија управљања отпадом у Републици Српској за период 2017-2026. године,
- Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2035. године,
- Стратегија развоја туризма Републике Српске за период 2021-2027. године,
- Стратегија развоја пољопривреде и руралних подручја Републике Српске 2021-2027. године,
- Акциони план одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским промјенама (SECAP) Града Грађишка за период 2018-2027. године,
- Дигитална Грађишка - Стратегија развоја 2031. године,
- Стратегија образовања и запошљавања града Грађишка за период 2024-2030. године.

Створене претпоставке у ранијем периоду за реализацију пројектата у планском периоду

Годишњи план рада Градоначелника и Градске управе за 2025. годину, базира се на достигнутим резултатима из ранијег периода уз неопходан наставак реализације раније започетих, као и нових пројекта који су базирани на Стратегији развоја града Грађишка за период 2021-2027. године.

Значајан напредак у погледу оцјене достигнутог укупног статуса дјеловања Градске управе огледа се кроз постојеће достигнуте стандарде (ISO 9001:2015 и BFC SEE). По питању стандарда ISO 9001:2015, редовном надзорном ревизијом у 2021. години, утврђено је да су испуњени сви захтјеви за наставак провођења наведеног стандарда, док је 2023. години услиједила ресертификација наведеног стандарда. Наредна ресертификација, слиједи у 2026. години. Када је у питању BFC SEE (Сертификација градова/општина са повољним пословним окружењем у југоисточној Европи), у 2020. години извршен је процес ресертификације, у оквиру којег је Град Грађишка оцијењен са оценом 96,33% од максимално 100%, те је у току нова ресертификација. Наведена оцјена представља највећу достигнуту оцјену и још једном потврђује да је град Грађишка мјесто које обезбеђује изузетне услове за пословање.

У свим сегментима сарадње са домаћим и међународним донаторима Град је заузео високо рангирана мјеста, посебно у области реализације одобрених пројекта што је посебно цијењено, а што је резултирало добијањем значајних финансијских средстава за инвестиције на територији града

Грађишка спада у ред водећих локалних заједница у области обезбеђења максималне финансијске дисциплине са максималном усаглашеношћу прилива и одлива средстава из буџета у којем све већи проценат заузимају властити приходи. Наведено омогућује континуиран развој и стабилност у свим сегментима.

Посебна активност у досадашњем периоду се чинила на плану привлачења страних директних инвестиција, тако да Грађишка постаје све више препознатљива и атрактивна дестинација за улагања страних и домаћих инвеститора.

Све досадашње активности на плану стварања развојних претпоставки и услова за реални сектор довели су до значајног искорака на плану економског развоја Градишке, који је кључна основа за укупан друштвено – економски развој и побољшање услова живота.

Град Градишка се издваја од других ЈЛС у погледу спремности инфраструктурних пројеката за реализацију. У овом моменту Градишка има 154.363.571,00 ЕУР спремних инфраструктурних пројеката са грађевинским дозволама из свих области дефинисаних стратегијом.

Економски показатељи привреде града Грађишка (компарација 2016-2023. године)

Редни број	Назив показатеља	Година		Разлика 2016-2023. година	Индекс 2016-2023. година
		2016.	2023.		
1.	Годишња инфлација (%)	-0,2	3,3	-	-
2.	Број запослених град Грађишка	9.029	11.110	2.081	123,05
3.	Број запослених Република Српска	253.306	290.491	37.185	114,68
4.	Број незапослених	6.017	1.612	-4.405	26,79
5.	Број привредних субјеката	1.380	1.757	377	127,32
6.	Просјечна нето плата	789	1.191	402	150,95
7.	Приходи привредних друштава	601.481.852	1.106.396.195	504.914.343	183,95
8.	Нето добит привредних друштава	45.459.622	88.053.936	42.594.314	193,70
9.	Капитал привредних друштава	286.367.404	430.558.054	144.190.650	150,35
10.	Имовина привредних друштава (стапна+текућа)	693.720.603	1.043.701.973	349.981.370	150,45
11.	Извоз Грађишка	210.669.000	452.694.000	242.025.000	214,88
12.	Извоз Република Српска	2.869.101.000	5.185.045.000	2.315.944.000	180,72
13.	Увоз Грађишка	215.330.000	464.731.000	249.401.000	215,82
14.	Увоз Република Српска	4.426.945.000	7.040.000.000	2.613.055.000	159,03
15.	Обим спољнотрговинске размјене Грађишка	425.999.000	917.425.000	491.426.000	215,36
16.	Обим спољнотрговинске размјене Републике Српске	7.296.046.000	12.225.045.000	4.928.999.000	167,56

Усмјерења за израду Средњорочног плана рада Града Грађишка, за период 2026-2028. године

Средњорочним планом рада Града Грађишка, за период 2025-2027. година, планирано је укупно 432.114.465,00 КМ, од тога за 2025. годину 79.634.825,46 КМ, за 2026. годину 148.044.061,00 КМ и за 2027. годину 204.435.579,00 КМ.

У Средњорочни план рада Града Грађишка, за период 2025-2027. године, укључени су пројекти и активности који се односе на сљедеће:

- наставак започетих пројекта;
- пројекти дефинисани у Стратегији развоја као „кључни стратешки пројекти“;
- пројекти који се односе на: повећање запослености и стварање додатне вриједности у привреди, кроз ефикасно кориштење локацијских и инфраструктурних погодности; реализацију нових инвестиција;
- пројекти чијом ће се реализацијом унаприједити квалитет радне снаге и усагласити са потребама привреде;
- пројекти који се односе на побољшање квалитета живота становништва, као и на развој образовних, културних и спортивских садржаја;
- пројекти чијом ће се реализацијом унаприједити образовни, здравствени и социјални систем, те функционалност и ефикасност рада градске управе;
- пројекти чијом ће се реализацијом утицати на заштиту животне средине и заштиту од природних непогода и других несрећа, пројекти очувања животне средине од загађења и девастација, као и пројекти унапређења енергетске ефикасности;
- активности које произилазе из законских надлежности (послови текућег одржавања, административне и управне активности и сл.) и
- пројекти и активности настале потписивање међународних уговора и споразума.

Датум: 19.02.2025. године
Број: 02.11-053-11-28/25

